

was aan het partij-uniform van de Duitse *NSDAP*. Die gelijkheid was allerminst toeval. Nederlanders waren volgens van Rappard Duitsers, beter: Nederduitsers; Nederland, aldus zijn overtuiging, had geen recht van bestaan meer, hoe eerder het volledig in Duitsland opging, hoe beter. Vóór de oorlog had van Rappard voor dit soort denkbeelden slechts steun gekregen van enkele honderden landgenoten, maar van de herfst van '40 af gingen profiteurs en politieke avonturiers, soms sympathisanten met het nationaal-socialisme die één of meer Duitse grootouders hadden, hier en daar misschien ook enkele verdwaasde 'idealisten' zich bij zijn NSNAP aansluiten; in de rijen van zijn SA was rapalje dat tegen de Joden en de Unie wilde 'knokken', van harte welkom. Het ledental had in de herfst van '41 de vijftienduizend bereikt; van hen bevonden zich toen enkele honderden in Duitse militaire dienst.

Generalkommissar Schmidt had de groei van de NSNAP naar vermogen bevorderd. Hij had haar, gelijk reeds vermeld, aanzienlijke subsidies verleend en liet haar ook politieke directieven geven via de *Kreisleiter* der *NSDAP* in Den Haag, Schümann. Wel had Schümann geen hoge dunk van van Rappard en toonde deze zich nogal eens beducht om al te zeer aan de Duitse leiband te lopen, maar dat nam niet weg dat zich binnen het *Reichskommissariat* in de lente van '41 een vrij aanzienlijke stroming ging aftekenen die, ten dele uit wrevel wegens de 'Nederlandse' opstelling der NSB, belangrijke verwachtingen ging koesteren van de concurrerende NSNAP. In de geheime wekrapporten van de *Sicherheitsdienst* vielen vergelijkingen tussen de NSNAP en de NSB als regel ten gunste van de eerste uit. Het maakte in SS-kringen maar ook bij *Generalkommissar* Schmidt een voortreffelijke indruk dat van Rappard zijn gehele jeugdorganisatie, die ca. duizend jongeren omvatte, in de *Hitler-Jugend* van Schmidts *Arbeitsbereich* liet opgaan. Bene hield het in juni zelfs voor mogelijk dat de NSNAP numeriek de NSB zou gaan overtreffen; Schmidt die in april zijn best gedaan had, een volgeling van van Rappard tot burgemeester benoemd te krijgen (dat was Frederiks en al zijn ambtgenoten te gortig geweest), bepaalde in mei, 'dass man in die NSNAP, die ja bereits das Braunhemd der NSDAP trage, nur qualifizierte Mitglieder aufnehmen könne.'¹ Aan welke kwalificaties Schmidt hierbij dacht, maakte hij niet duidelijk, maar het verdient de aandacht dat een oud-hoofd van de rijksaccountantsdienst (een geschoold waarnemer dus) die zich onder van Rappards volgelingen geschaard had, in juni de plaatselijke leiding in Rotterdam als 'boevenpak' aanduidde, zulks op grond van 'hun antecedenten als tuchthuishoeven en hun meer dan liederlijk gedrag in het openbaar

¹ 'Bericht über die Dienstbesprechung bei GK Schmidt', 10 mei 1941, p. 2.